

The Holy See

***MESSAGGIO DI SUA SANTITÀ GIOVANNI PAOLO II
AI PARTECIPANTI AL CONGRESSO
DEI CATTOLICI LAICI DELL'EUROPA DELL'EST***

1. З привітанням миру звертаюсь до всіх вас, Достойні Кардинали, шановні Брати Єпископи, дорогі священики, монахи, монахині та вірні миряни, що не без труднощів з різних країн з'їхались до Києва, щоб взяти участь в Конгресі світських католиків Східної Європи. Ви прибули на цю зустріч, оживлені тією самою надією, яка підтримує ваші Церкви. Церкви мучені й героїчні, що серед цих страждань, а нерідко й пролиття крові, витривали в єдності з Христом, єдиним Господом, у вірності Вселенській Церкві, в утвердженні цінностей свободи.

З вдячністю вітаю Достойних Кардиналів Любомира Гузара і Мар'яна Яворського, без чияї цінної підтримки не було б можливим провести цей Конгрес. Церкві в Україні, яку Господь дозволив мені відвідати у червні два роки тому і про яку я ношу в серці яскравий спогад, висловлюю вдячність за те, що так гостинно прийняла таку знаменну подію.

Вітаю Достойного Кардинала Джеймса Френсіса Стаффорда за цей заохочуючий почин Папської Ради у справах Мирян, що став для мене причиною великого задоволення.

2. Важка спадщина тоталітарних атеїстичних режимів, які залишили за собою спустошення й глибокі рани, завдані сумлінню, і далі утруднює країнам Східної Європи процес релігійного, морального і громадянського відновлення; зміцнення відновленої незалежності, свободи, демократії; оздоровлення економіки. На цій важкій дорозі, яку треба буде подолати вашим народам для того, щоб наново освоїти власну історію і культурну гідність, вам, християнам мирянам, належить особливо важлива роль, у якій ви незамінні. До вас, що були нескореними свідками віри в часи випробовувань і переслідувань, в часи відвойованої релігійної свободи, Господь звертається з проханням приготувати рунт для енергійного відродження Церкви у ваших країнах. Після довгих десятиріч болісного розколу, що викликав немов би асфіксію християнських спільнот Сходу, Європа знову починає дихати своїми обидвома легенями, наново відкриваючи великі можливості для поширення

Євангелія.

3. Стара Європа, від Заходу до Сходу, шукає свою нову ідентичність. У цьому процесі вона не може забути про те, якими були її коріння. Європа повинна пригадати собі, що життєвою лімфою, з якої вона протягом двох тисячоліть черпала найшляхетніші натхнення духа, було християнство. Як я написав в Апостольському повчанні *«Церква в Європі» «Ecclesia in Europa»*, сьогодні «європейська культура робить враження 'мовчазного відступництва' зі сторони ситої людини, яка живе так, немов би Бог не існував" (ч. 9). І, все ж таки, не бракує підбадьорливих знаків "нової християнської весни" (Енц. *«Місія Відкупителя»*, 86: Lett. en. *Redemptoris missio*, 86), які вимальовуються також і на горизонті ваших Церков. Їхній повний розквіт, однак, буде залежати від невідхильного вкладу вірних мирян, покликаних вчиняти Христову Церкву присутньою у світі, звіщаючи та подаючи Євангеліє надії (пор. Апостольське повчання *«Церква в Європі»*, 41 cfr Esort. ap. *Ecclesia in Europa*, 41). Тема вашого Конгресу: «Бути свідками Христа сьогодні», добре виражає значення цієї місії, якої ніхто з охрещених не може перекладати на інших або від неї ухилитися. Вам, зібраним у прекрасному місті Києві, який бачив хрещення давньої Русі, довірено відповідальність передати майбутнім поколінням спадщину християнської віри. Це буде можливо здійснити тією мірою, якою кожний і кожна з вас зуміє зміцнити усвідомлення особистого хрещення. Свята Тайна Хрещення вчиняє нас Божими дітьми, покликаними до святості; членами Церкви — містичного Христового Тіла — співвідповідальними за будовання християнських спільнот; учасниками посланництва Церкви у звіщенні людям Доброї Новини спасіння. Поновне відкриття гідності вірних мирян, отриманої у хрещенні та їхньої відповідальності за посланництво Церкви — це один з плодів Другого Ватиканського собору. Тому нагадую вам, зібраним у Києві, слова, звернені до вірних, які в 2000 році прибули до Риму на святкування Ювілею апостоляту мирян: «Треба повернутися до Собору. Треба знову взяти до рук документи Другого Ватиканського собору, щоб наново відкрити велике багатство доктринальних та душпастирських спонук. Зокрема необхідно взяти в руки ці документи вам, мирянам, яким Собор відкрив надзвичайні перспективи співучасті та завдань у місії Церкви (*Проповідь з нагоди Ювілею апостоляту мирян*: 26 листопада 2000 року). Разом із Собором у Церкві надійшов час мирян! Ваше покликання і місія принесе плід при умові, якщо у своїй діяльності ви зумієте завжди наново повертатися до Христа, наново починати від Христа, постійно вдивляючись у Христове обличчя. «Ви — сіль землі... Ви — світло світу» (*Мт 5, 13-14*): ці слова Господь звертає до кожного з вас. Вчиніть так, щоб Його світло засяяло у вашому особистому житті, у ваших сім'ях, на місцях праці, у сфері освіти, культури, політики, у всіх ділянках, які сприяють зміцненню миру і будованню суспільного ладу, що більше відповідає людині та шанує її невід'ємну гідність.

4. Для мирян це пора надії і завзяття! Церква потребує вас і знає, що може довірити вам цю велику відповідальність. Тому складаю подяку вашим Єпископам, священникам, монахам і монахиням за їхні старання у формуванні зрілих та вкорінених у вірі християн. Висловлюючи мою вдячність, заохочую вас продовжувати цю справу, ставлячи за мету цілісну катехезу,

що охоплює різні вікові категорії та різні обставини й умови життя, вкладаючи енергію і засоби особливо у справу загальнолюдського і християнського формування молодих поколінь, надії Церкви і майбутнього народів. Цінну допомогу в такому значенні можуть надати асоціації, церковні рухи, нові спільноти, з досвіду яких народились плідні педагогічні напрями й оновлене апостольське піднесення.

Дорогі миряни, не впадайте у зневіру перед викликами нашого часу! Черпайте підтримку з прикладу та за посередництвом мучеників, чиє свідчення стало «найвищим вочлоченням Євангелія надії» (Ап. Напоумлення *Церква в Європі*, 13; «*Ecclesia in Europa*»). Вчиняйте ваші сім'ї справжніми домашніми Церквами, а ваші парафії справжніми школами молитви і християнського життя. Ви, що завоювали свободу ціною великих страждань, не допустіть до того, щоб вона колись була знецінена погонею за фальшивими ідеалами, що походять від корисливості, індивідуалістичного гедонізму, від нестримного споживацтва, які характеризують велику частину сучасної культури. Бережіть ваші багаті християнські традиції, чиніть опір підступним спокусам усунення Бога із свого життя чи обмеження віри до окремих і поверхових жестів чи подій. Ви – «нові» чоловіки і жінки. Нехай же ваш погляд, скерований на дійсність, буде, отже, поглядом, просвіченим вірою і вченням Церкви.

5. Нехай же ваші Церкви візьмуть до належної уваги необхідність сприяти «духовності сопричастя, [щоб воно] стало виховним принципом у всіх тих місцях, де формується людина і християнин». (Ап. Послання «*З настанням нового тисячоліття*», "*Novo Millennio ineunte*,"43). Тобто, в єпархіях, у парафіях, у сім'ях та в суспільстві. Ця духовність в особливий спосіб спонукує до оновлення екуменічних зобов'язань. Сформовані належним чином і завжди шануючи свободу, у братній любові, в діалозі й у співпраці вірні миряни можуть відкривати шляхи до християнської єдності, що означає «прямувати разом до Христа». Також і тут я хотів би знову звернути вашу увагу на приклад мучеників, свідчення яких стало спільною спадщиною різних християнських Церков і є переконливішим від причин поділу (пор. Ап. послання «*З наближенням нового тисячоліття*», "*Novo Millennio adveniente*",37). Також і ви покликані свідчити Христа разом з усіма братами-християнами в усіх місцях, де вам доводиться жити та в усіх справах, в яких ви співпрацюєте. Любов Христа зціляє рани, скасовує упередження, готує шляхи єдності. Моліться безупинно, аби те, що здається неможливим для людської логіки, Бог вчинив можливим своєю могутньою допомогою, тобто, довести до сповнення доручення Свого Сина: «Щоб усі були одно» «*Ut unum sint*», (Йо 17,21).

6. У моєму служінні Наступника святого Апостола Петра, служінні паломника у світі, Бог дав мені можливість відвідати деякі ваші країни. Я ношу в серці той надзвичайний досвід щирого прийняття і сердечної гостинності, віри й відданості. Тільки Боже Провидіння знає, чи зможу далі продовжувати моє пастирське паломництво вашими благословенними землями. Сьогодні в свої обійми включаю разом з вами всі народи, країни та християнські спільноти, до яких ви належите. Усіх довіряю Пречистій Діві Марії, Матері Церкви, Заступниці християн.

До Неї звертаємось з особливою набожністю у цей рік, присвячений Вервиці. Нехай же Пречиста Діва вставляється у Свого Сина, щоб Його благодать живила і підтримувала відродження ваших Церков і ваших країн. Бажаючи Конгресу світських католиків Східної Європи щедрих плодів в оновленому зобов'язанні заради Христа, всім вам, що берете в ньому участь, від усього серця шлю моє особливе благословення, яке радо поширюю на всіх ваших близьких і на всіх тих, кого ви зустрінете на своєму шляху Христових учнів.